

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 11 Μαΐου 2021, με την ακόλουθη σύνθεση: Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Ελένη Λυκεσά και Δημήτριος Τσακανίκας (εισηγητής), Σύμβουλοι, Ευθύμιος Καρβέλης και Ιωάννης Νταλαχάνης, Πάρεδροι (με συμβουλευτική ψήφο).

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ευάγγελος Καραθανασόπουλος, που αναπληρώνει νομίμως την κωλυόμενη Γενική Επίτροπο της Επικρατείας.

Γραμματέας: Ιωάννης Αθανασόπουλος, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 8 Ιανουαρίου 2019 αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο περί καταλογισμού του ..., κατοίκου ..., ο οποίος παραστάθηκε δια της πληρεξουσίας δικηγόρου του ... (ΑΜ/ΔΣΑ ...).

Το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπεί νομίμως ο Υπουργός των Οικονομικών, παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Σπυριδούλας Θωμοπούλου.

Το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Νοσοκομείο ...», όπως εκπροσωπείται νομίμως, παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν 4700/2020 του πληρεξουσίου του δικηγόρου ... (ΔΣΑ/...).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης

Την πληρεξούσια δικηγόρο του καθ' ού ο καταλογισμός, που ζήτησε την απόρριψη της αίτησης και

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, που ζήτησε την παραδοχή της αίτησης

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη εξ αποστάσεως με τη χρήση της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e: Presence.gov.gr, σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με την παρουσία του Γραμματέα Ιωάννη Αθανασόπουλου.

Αφού άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Δημητρίου Τσακανίκα

και μελέτησε τη δικογραφία
Σκέφθηκε κατά τον νόμο και
Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Με την κρινόμενη αίτηση, που ασκείται κατ' εφαρμογήν των άρθρων 68 και 69 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ήδη άρθρα 118 επόμε. ν. 4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο ...», φ. 127 Α'), ζητείται να καταλογισθεί υπέρ του ... Νοσοκομείου ... ο καθ' ου με το ποσόν των 342.993,21 ευρώ. Το ποσό αυτό κατεβλήθη, από το προαναφερόμενο Νοσοκομείο, δυνάμει της .../2015 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου ... που δίκασε κατ' άρθρα 105 και 106 ΕισΝΑΚ, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης για το θάνατο του ... στους σύζυγο και τέκνα αυτού, τον οποίο φέρεται να προκάλεσε ο καθ' ου, ιατρός κατά το χρόνο που υπηρετούσε στο Κέντρο Υγείας Η υπό κρίση αίτηση, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (βλ. άρθρο 73 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (φ. 52 Α'), νόμιμα φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητά της.

2. Στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013), που ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο κατάθεσης της υπό κρίση αίτησης, ορίζεται, στο άρθρο 68 με τίτλο «Αστική ευθύνη υπαλλήλων Δημοσίου», ότι «1. Κάθε δημόσιος υπάλληλος, ανεξάρτητα από την κατά το άρθρο 44 ευθύνη των δημοσίων υπολόγων, ευθύνεται για κάθε θετική ζημία που επήλθε στο Δημόσιο από δόλο ή αμέλεια, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. 2. Αν περισσότεροι υπάλληλοι προξένησαν από κοινού τη ζημία στο Δημόσιο, ευθύνονται εις ολόκληρον. 3. (...) 4. Για την ευθύνη κατά το παρόν άρθρο, το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαινεται ύστερα από αίτηση του Γενικού Επιτρόπου σε αυτό, ο οποίος ενεργεί είτε κατόπιν εγγράφου του οικείου Υπουργού είτε αυτεπαγγέλτως, εφόσον η ευθύνη προκύπτει από τα στοιχεία που υποβάλλονται κατά νόμο στο Ελεγκτικό Συνέδριο. 5. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μόνο σε περίπτωση ευθύνης από αμέλεια και ανάλογα με τις περιστάσεις δύναται να καταλογίσει τον υπάλληλο και για μέρος μόνο της θετικής ζημίας που επήλθε στο Δημόσιο. 6. (...)» και στην παρ. 2 του άρθρου 69, ότι «Για την αστική ευθύνη των υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. κατά το άρθρο 38 του ν. 3528/2007 (Α' 19) αποφαινεται το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου». Συναφώς, στο άρθρο 38 του - ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο - Κώδικα

Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2683/1999 (φ. 19 Α΄) και εφαρμόζεται, κατά το άρθρο 2 παρ. 1 αυτού, και επί των υπαλλήλων των Ν.Π.Δ.Δ., ορίζεται ότι: «1. Ο υπάλληλος ευθύνεται έναντι του Δημοσίου για κάθε θετική ζημία την οποίαν προξένησε σε αυτό από δόλο ή βαρεία αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο υπάλληλος ευθύνεται επίσης για την αποζημίωση την οποία κατέβαλε το Δημόσιο σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, εφόσον οφείλονται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια (...) 2. (...) Σε περίπτωση βαρείας αμέλειας, αν ο υπάλληλος παραπεμφθεί, το Ελεγκτικό Συνέδριο, εκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις, μπορεί να καταλογίσει σε αυτόν μέρος μόνο της ζημίας που επήλθε στο Δημόσιο ή της αποζημίωσης που το τελευταίο υποχρεώθηκε να καταβάλει. 3. (...)» (βλ. και τις ομοίου περιεχομένου ρυθμίσεις του άρθρου 38 του μεταγενέστερου Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007). Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, οι υπάλληλοι του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ευθύνονται έναντι των φορέων αυτών για κάθε θετική ζημία που προκάλεσαν με υπαίτια, σε βαθμό δόλου ή βαριάς αμέλειας, ενέργειά τους, κατά την άσκηση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, καθώς και για την αποζημίωση την οποία το Δημόσιο ή το Ν.Π.Δ.Δ. κατέβαλε σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις τους, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οφειλόμενες, ομοίως, σε δόλο ή βαριά αμέλεια. Ως θετική ζημία, σε αποκατάσταση της οποίας υποχρεούται ο υπάλληλος, νοείται η ελάττωση της υφιστάμενης περιουσίας του Δημοσίου ή του Ν.Π.Δ.Δ., είτε ως μείωση του ενεργητικού είτε ως αύξηση του παθητικού της (Ολ. Ε.Σ 31/2012), ενώ στην εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων ανάγεται και κάθε ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη που διαπράχθηκε επ' ευκαιρία, κατά κατάχρηση ή καθ' υπέρβαση των καθηκόντων του, αρκεί ο αδικοπραγήσας να έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου και η πράξη ή παράλειψή του να τελεί σε εσωτερικό σύνδεσμο με τη συγκεκριμένη ιδιότητά του (αποφ. ΕλΣυν Ολομ. 1390/2018, 1856/2019, IV Τμ. 20/2010, 1260/2011). Περαιτέρω, η ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη πρέπει να είναι είτε δόλια είτε να οφείλεται σε βαριά αμέλεια, η οποία θεωρείται ότι υπάρχει, κατά την επιστήμη και τη νομολογία, όταν δεν καταβάλλεται, όχι μόνο η στις συναλλαγές, αντικειμενικά και αφηρημένα, απαιτούμενη επιμέλεια του μέσου συνετού και ευσυνείδητου ανθρώπου, αλλά ούτε η στοιχειώδης επιμέλεια του κοινού και συνηθισμένου ανθρώπου, που ο νόμος αξιώνει από όλους τους

ανθρώπους εντός του κύκλου της επαγγελματικής και κοινωνικής τους δραστηριότητας, έτσι ώστε η αμελής αυτή συμπεριφορά να εμφανίζεται ως σοβαρή, ασυνήθης και ιδιαίτερος παρεκκλίνουσα (αποφ. ΕλΣυν Ολομ. 1856/2019, IV Τμ. 2232/2008, 155/2013). Μόνο δε στην τελευταία αυτή περίπτωση (της βαριάς αμέλειας) δύναται το Δικαστήριο, συνεκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις, να καταλογίσει τον υπάλληλο με μέρος μόνο της επελθούσας στο Δημόσιο ή το Ν.Π.Δ.Δ. ζημίας ή της αποζημίωσης που αυτά υποχρεώθηκαν να καταβάλουν σε τρίτους (βλ. αποφ. V Τμ. 604/14, 4914/13). Αντιθέτως, ελαφρά αμέλεια υφίσταται όταν η έλλειψη της απαιτούμενης προσοχής και επιμέλειας από τον υπάλληλο είναι μικρή. Οι αναφερθείσες στην προηγούμενη σκέψη διατάξεις τυγχάνουν εφαρμογής και επί του ιατρικού προσωπικού των νοσηλευτικών ιδρυμάτων, καθώς οι ιατροί αυτοί είναι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι, ενώ και ο χαρακτηρισμός τους ως δημόσιων λειτουργών από το άρθρο 24 του ν. 1397/1983 «Εθνικό Σύστημα Υγείας» (φ. 143 Α΄) δεν βρίσκει έρεισμα στο ισχύον Σύνταγμα, ούτως ώστε να δικαιολογείται ο αποκλεισμός αυτών από την εφαρμογή των περί αστικής ευθύνης διατάξεων (αποφ. IV Τμ. 405, 410/2005, 1959/2013, 1936/2015).

3. Ο α.ν. 1565/1939 «Περί κώδικος ασκήσεως του ιατρικού επαγγέλματος» (φ. 16 Α΄), ορίζει, στο άρθρο 13, ότι: «Ο ιατρός οφείλει να ασκή ευσυνειδήτως το επάγγελμα αυτού και να συμπεριφέρεται τόσο εν τη ενασκήσει του επαγγέλματος, όσον και εκτός αυτής, κατά τρόπον αντάξιον της αξιοπρεπείας και εμπιστοσύνης τας οποίας απαιτεί το ιατρικόν επάγγελμα», στο άρθρο 24, ότι: «Ο ιατρός οφείλει να παρέχη μετά ζήλου, ευσυνειδησίας και αφοσιώσεως την ιατρικήν αυτού συνδρομήν, συμφώνως προς τας θεμελιώδεις αρχάς της ιατρικής επιστήμης και της κτηθείσης πείρας, τηρώντας ισχύουσας διατάξεις περί διαφυλάξεως των ασθενών και προστασίας των υγιών». Από τις ανωτέρω διατάξεις, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 38 του ν. 3528/2007, οι διατάξεις του οποίου έχουν πλήρη εφαρμογή και στο ιατρικό προσωπικό των νοσοκομείων οποιασδήποτε μορφής, κατά περίπτωση, είτε οι γιατροί αυτοί είναι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι ή υπάλληλοι νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου (βλ. άρθρο 24 παρ.1 και 2 του ν. 1397/1983 και ΕλΣυν απόφ. IV Τμ. 1936/2015, 410, 405/2005, 2094/2004), συνάγεται ότι οι ιατροί υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να ασκούν ευσυνειδήτως το επάγγελμά τους, ευθύνονται δε έναντι του Δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για κάθε θετική ζημία που προκάλεσαν σε αυτό λόγω υπαίτιας συμπεριφοράς (από δόλο ή βαρεία αμέλεια),

κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων (ΕΣ IV 405/2005, V Τμ. 2740/2011, 3029/2010).

4. Στο άρθρο 5 του ν. 4700/2020 με τίτλο «Δέσμευση από αποφάσεις άλλων δικαστηρίων» ορίζεται ότι «1. Το Δικαστήριο δεσμεύεται από τις αποφάσεις ... των ... διοικητικών δικαστηρίων, κατά το μέρος που αυτές αποτελούν δεδικασμένο, σύμφωνα με όσα ορίζουν οι σχετικές διατάξεις. 2. Το Δικαστήριο ... Δεσμεύεται επίσης από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων ως προς τις διαπιστώσεις συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών, στα οποία θεμελιώνεται η κρίση επί της ενοχής του κατηγορουμένου». Από τις ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι επί των κατ' άρθρον 98 παρ. 1 ζ' του Συντάγματος διαφορών που αναφέρονται στην ευθύνη πολιτικών υπαλλήλων του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ. για κάθε ζημία που από δόλο ή βαρεία αμέλεια προκλήθηκε στα πρόσωπα αυτά, οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων είναι μεν δεσμευτικές για το Ελεγκτικό Συνέδριο ως προς τις διαπιστώσεις συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών που θεμελιώνουν την ενοχή του κατηγορουμένου και, επομένως, ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης του αποδοθέντος ζ' αυτόν ποινικού αδικήματος (πρβλ. απόφ. IV Τμ. 572/2019, 2800/2012, 1959/2013, ΣτΕ 2736/2007), πλην, όμως, το ζήτημα του κατά πόσον η ως άνω διαγνωσθείσα από τα ποινικά δικαστήρια υπαίτια και ειδικότερα αμελής συμπεριφορά του δρώντος υποκειμένου (υπαλλήλου) στοιχειοθετεί την έννοια της βαριάς αμέλειας, η οποία κατ' ελάχιστο απαιτείται για τη θεμελίωση της αποζημιωτικής ευθύνης του έναντι του Δημοσίου ή ν.π.δ.δ. εναπόκειται κυριαρχικώς, ύστερα από στάθμιση κάθε φορά της συμπεριφοράς του ανωτέρω υποκειμένου (υπαλλήλου), στην κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα καθιστούσε ανενεργή τη συνταγματική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αφού θα του στερούσε την πρωτογενή κρίση επί της ευθύνης των ζημιωσάντων το Δημόσιο και τα ν.π.δ.δ. υπαλλήλων (πρβλ. ΕλΣυν Ολομ. 1390/2018, 1856/2019).

5.1. Στην υπό κρίση υπόθεση από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα κάτωθι: Στις 2.1.2006 και περί ώρα 17.30 ο ... μετέβη στο Κέντρο Υγείας (Κ.Υ.) ... όπου εφημέρευε ο καθ' ου ... ιατρός, προκειμένου να εξεταστεί, διότι αισθανόταν έντονο πόνο στο στήθος, στο στομάχι και μούδιασμα στο αριστερό χέρι. Ο καθ' ου εξέτασε τον ανωτέρω, μέτρησε την αρτηριακή του πίεση, η οποία ήταν 10 με 15 mmHg, και τον υπέβαλε σε ηλεκτροκαρδιογράφημα, το αποτέλεσμα του οποίου ήταν φυσιολογικό. Από τα αποτελέσματα των ανωτέρω εξετάσεων ο καθ' ου δεν διέγινωσε

κάποιο καρδιολογικό πρόβλημα και διαβεβαίωσε τον ασθενή ότι ο πόνος προέρχεται από το αυχενικό σύνδρομο που έπασχε και του συνέστησε να μεταβεί στο σπίτι του για να χαλαρώσει. Ο ασθενής στη συνέχεια μετέβη στο γαλακτοπωλείο που διατηρούσε η σύζυγός του και κατόπιν σε καφενείο της γειτονιάς, όπου παρέμεινε έως την ώρα 22.30 της ίδιας ημέρας, οπότε επανήλθε στο Κ.Υ. μετά της συζύγου και του τέκνου του ..., λόγω ενοχλήσεων του τελευταίου στην κάτω δεξιά κοιλιακή χώρα. Εκεί, και για όσο διάστημα ο γιος του υποβαλλόταν σε εξετάσεις, παραπονέθηκε στον καθ' ου ότι εξακολουθούσε να έχει τις ίδιες ενοχλήσεις. Ο καθ' ου, αφού μέτρησε την πίεσή του, η οποία ήταν 10 με 14 mmHg, τον καθησύχασε εκ νέου. Ακολούθως, διέγνωσε ότι το τέκνο του πάσχει από πιθανή σκωληκοειδίτιδα και του συνεστήθη να μεταβεί στο ... Νοσοκομείο Για το λόγο αυτό, ο ... με τη σύζυγο και τον γιο τους μετέβησαν στο παραπάνω Νοσοκομείο, με αυτοκίνητο, το οποίο οδήγησε ο ίδιος. Επέστρεψαν δε με τον ίδιο τρόπο στο σπίτι τους, περί ώρα 03.00 τα ξημερώματα της επόμενης μέρας. Το πρωί της ίδιας ημέρας (3.1.2006), η κόρη του ... βρήκε αυτόν πεσμένο πάνω στο τραπέζι της κουζίνας του σπιτιού και διαπίστωσε το θάνατό του. Από την ιατροδικαστική έκθεση νεκροψίας-νεκροτομής (αρ. πρωτ. Νεκροτομής ...), που διενεργήθηκε αμέσως μετά, διαπιστώθηκε ότι ο θάνατος του ανωτέρω προήλθε αιφνίδια μεταξύ 4:00 και 8:00 της ως άνω ημέρας από πρόσφατο έμφραγμα μυοκαρδίου, το οποίο προκλήθηκε πιθανότατα κυρίως από σπασμό της περισπωμένης ή δεξιάς στεφανιαίας αρτηρίας.

5.2. Για το ανωτέρω συμβάν ο καθ' ου, με την .../2011 απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου ..., καταδικάστηκε για το αδίκημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, ενώ έφεσή του κατά της καταδικαστικής αυτής απόφασης απορρίφθηκε με την .../2013 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Σύμφωνα με το σκεπτικό της εφετειακής απόφασης, ο καθ' ου κηρύχθηκε ένοχος με την αιτιολογία ότι: «Στη ..., κατά το χρονικό διάστημα από τις 2.1.2006 έως τις 3.1.2006, από αμέλειά του, δηλαδή από έλλειψη της προσοχής την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε, να καταβάλει, δεν προέβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα της πράξης του και επέφερε το θάνατο άλλου, αν και είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να παρεμποδίσει την επέλευση του αποτελέσματος αυτού. Ειδικότερα, στους ως άνω τόπο και χρόνο, ο κατηγορούμενος ήταν εφημερεύων ιατρός στο Κέντρο Υγείας ..., είχε δε ως εκ τούτου την ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να επιδεικνύει την προσήκουσα επιμέλεια κατά την εξέταση των ασθενών που εξετάζονταν στο ως άνω Κέντρο. Ειδικότερα, στις 2.1.2006 και περί ώρα 17:30, ο ...

ένοιωσε έντονο πόνο στην πλάτη με ταυτόχρονο μούδιασμα του αριστερού χεριού του, προσήλθε δε στο εν λόγω Κέντρο Υγείας, για να εξεταστεί από τον κατηγορούμενο, στον οποίο και εξέθεσε την κατάσταση της υγείας του, ήτοι τον πληροφόρησε για τον πόνο που τον ενοχλούσε και το σημείο του σώματος του στο οποίο αυτός εκδηλωνόταν. Όμως, παρότι τα όσα αυτός περιέγραψε στον κατηγορούμενο, από ένα μέσο συνετό ιατρό θα εκλαμβάνονταν ως ενδεχόμενα συμπτώματα εμφράγματος του μυοκαρδίου, ο κατηγορούμενος δεν αντιμετώπισε το ως άνω περιστατικό με την προσήκουσα επιμέλεια όπως όφειλε, και ειδικότερα δεν τον παρέπεμψε για εξέταση σε κατάλληλο νοσοκομείο ούτε του χορήγησε κατάλληλη φαρμακευτική αγωγή αλλά αντίθετα εκτίμησε το περιστατικό περιοριζόμενος μόνο στη διενέργεια ενός καρδιογραφήματος και διέγνωσε εσφαλμένα ότι ο πόνος που ένοιωθε ο ... προερχόταν από το αυχενικό σύνδρομο που τον ταλαιπωρούσε, μολονότι ο τελευταίος του διευκρίνισε ότι στην περίπτωση αυτή ο πόνος ήταν διαφορετικός από αυτόν που ένοιωθε εξαιτίας του αυχενικού συνδρόμου. Κατόπιν αυτών, ο κατηγορούμενος διαβεβαίωσε τον ... περί του ότι τα συμπτώματα που είχε δεν σχετίζονταν με την καρδιά του. Τις ίδιες εξάλλου διαβεβαιώσεις επανέλαβε αργότερα την ίδια ημέρα, περί τις 22:30, όταν ο ... προσήλθε εκ νέου στο Κέντρο Υγείας για να εξεταστεί ο υιός του, ο οποίος υπέφερε από πόνο στην κοιλιακή χώρα, οπότε και ο κατηγορούμενος στις επανειλημμένες ερωτήσεις του τον καθησύχασε ότι δεν κινδυνεύει να υποστεί έμφραγμα του μυοκαρδίου. Τούτο δε έπραξε, μολονότι ο ... τον ενημέρωσε περί της επιμονής του πόνου που ένοιωθε στην πλάτη και του μούδιασματος στο αριστερό του χέρι, δίχως να τον εξετάσει εκ νέου για να εξακριβώσει την αιτία της επιμονής των συμπτωμάτων και δίχως να τον παραπέμψει προς εξέταση σε κατάλληλο νοσοκομείο, ως όφειλε, προκειμένου να του παρασχεθεί η ενδεδειγμένη ιατρική βοήθεια, όπου σε περίπτωση διάγνωσης εμφράγματος του μυοκαρδίου, θα τύγχανε της αναγκαίας μηχανικής ιατρικής και φαρμακευτικής υποστήριξης και φροντίδας. Εξαιτίας όλων αυτών των παραλείψεων του κατηγορουμένου επήλθε ο θάνατος του ..., ο οποίος μετά την αποχώρησή του από το Νοσοκομείο του ... (στο οποίο μετέβη για την αντιμετώπιση του περιστατικού του πόνου του υιού του στην κοιλιακή χώρα) και τη μετάβασή του στο σπίτι του απεβίωσε την επομένη ημέρα 3.1.2006 και περί ώρα 04.00 έως 08.00». Αίτηση αναίρεσης του καθ' ου κατά της ως άνω τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης απορρίφθηκε με την .../2013 απόφαση του Αρείου Πάγου.

5.3. Στο μεταξύ, αγωγή που άσκησαν, κατ' άρθρα 105 και 106 του ΕισΝΑΚ, η σύζυγος και τα τέκνα του αποβιώσαντος με αντικείμενο την αναγνώριση της υποχρέωσης του Γενικού Νομαρχιακού Νοσοκομείου ... να καταβάλει σε αυτούς νομιμοτόκως το συνολικό ποσό των 1.800.000 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω της ψυχικής οδύνης που υπέστησαν από το θάνατο του συζύγου και πατέρα τους, απορρίφθηκε με την .../2011 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου ..., με την αιτιολογία ότι ο τρόπος με τον οποίο ενήργησε ο εν λόγω εφημερεύων ιατρός και δη η διενέργεια των ενδεδειγμένων εξετάσεων, η εκτίμηση των σχετικών ευρημάτων και οι συστάσεις του προς τον αποβιώσαντα, εν όψει και της στοιχειώδους γνώσης του ιατρικού του ιστορικού και των αιτιάσεών του, ήταν σύμφωνος με τα ιατρικά του καθήκοντα, όπως προβλέπονται στο ν. 1565/1939 και με τους γενικώς παραδεδεδεγμένους κανόνες της ιατρικής επιστήμης. Έφεση των ανωτέρω εναγόντων κατά της ως άνω απόφασης έγινε δεκτή με την .../2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Ειδικότερα, με την ως άνω απόφαση το Διοικητικό Εφετείο, λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, τα διοικητικά δικαστήρια δεσμεύονται από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων ως προς την ενοχή του δράστη, έκρινε ότι ο θάνατος του ... επήλθε από αποκλειστική υπαιτιότητα του καθ' ου, με συνέπεια να θεμελιώνεται ευθύνη του νοσοκομείου κατά τις περι αδικοπραξίας διατάξεις, για την οποία οφείλεται εύλογη χρηματική ικανοποίηση για ψυχική οδύνη στους συγγενείς του αποβιώσαντος. Στη συνέχεια, το ανωτέρω Δικαστήριο έκρινε ότι το ... Νοσοκομείο ... υποχρεούται να καταβάλει στους ενάγοντες χρηματική αποζημίωση για την ψυχική οδύνη που υπέστησαν από τον θάνατο του οικείου τους, το ύψος της οποίας προσδιόρισε, ύστερα από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών σε: α) 80.000 ευρώ στην ... χήρα ..., β) 40.000 ευρώ στη θυγατέρα του ..., γ) 40.000 ευρώ στον υιό του ..., δ) 50.000 ευρώ στον υιό του ... και ε) 60.000 ευρώ στον υιό του ..., νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής.

5.4. Για την εκτέλεση της απόφασης αυτής και σε συνδυασμό με το από 24.7.2017 συμφωνητικό για τη συμβιβαστική εκτέλεση δικαστικής απόφασης, που συνήφθη μεταξύ του Νοσοκομείου και των δικαιούμενων τη χρηματική ικανοποίηση, εκδόθηκαν από το Νοσοκομείο και εξοφλήθηκαν: α) το .../29.11.2017 Χ.Ε., ποσού 101.627,62 ευρώ, με δικαιούχο την ... χήρα ..., β) το .../30.11.2017 Χ.Ε., ποσού 50.813,81 ευρώ, με δικαιούχο την ..., γ) το .../30.11.2017 Χ.Ε., ποσού 50.813,81 ευρώ, με δικαιούχο το ..., δ) το .../30.11.2017 Χ.Ε., ποσού 63.517,26 ευρώ, με

δικαιούχο τον ... και ε) το .../30.11.2017 Χ.Ε., ποσού 76.220,71 ευρώ, με δικαιούχο το

6. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις νομικές σκέψεις που προηγήθηκαν, το Δικαστήριο τούτο δεσμεύεται κατ' αρχήν από όσα αμετακλήτως κρίθηκαν με την .../2013 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου ..., αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν την ενοχή του καθ' ου, ήτοι ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης του αποδοθέντος σε αυτόν ποινικού αδικήματος της ανθρωποκτονίας από αμέλεια. Περαιτέρω, όμως, και δοθέντος ότι αποδόθηκε στον καθ' ου ασυνείδητη αμέλεια κατά την τέλεση των ως άνω ενεργειών του (πράξεων και παραλείψεων), η οποία απαντάται μόνο στο πεδίο του ποινικού δικαίου, το παρόν Δικαστήριο, επιλαμβανόμενο της υπό κρίση αίτησης καταλογισμού οφείλει να προσδιορίσει αν η αμετακλήτως διαγνωσθείσα από το ανωτέρω ποινικό δικαστήριο αμέλεια εμπίπτει στην έννοια της βαριάς αμέλειας, προκειμένου να θεμελιωθεί η ευθύνη του καθ' ου για την αποζημίωση που καταβλήθηκε από το ... Νοσοκομείο ..., δυνάμει της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου, η οποία έκρινε αναφορικά με την προξηνηθείσα ζημία (πρβλ. απόφ. IV Τμ. 572/2019, V Τμ. 418/2005).

7. Ως προς το ζήτημα δε αυτό το Δικαστήριο τούτο κρίνει ότι η διαγνωσθείσα με την ως άνω απόφαση του Τριμελούς Εφετείου ... υπαίτια συμπεριφορά του καθ' ου δεν εξικνείται μέχρι του βαθμού της βαριάς αμέλειας. Τούτο διότι, λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με την έκθεση ιατρικής πραγματογνωμοσύνης των ...και ..., αναπληρωτών καθηγητών ..., που υποβλήθηκε ύστερα από παραγγελία του αρμόδιου Εισαγγελέα, σε συνδυασμό με τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία που λήφθηκαν τόσο κατά τη διενεργηθείσα ποινική προανάκριση για το επίδικο συμβάν όσο και κατά την κύρια διαδικασία ενώπιον του ποινικού ακροατηρίου, προκύπτει (α) ότι κατά τη εξέλιξη της καρδιακής ισχαιμίας (εμφράγματος) δεν υπάρχουν πάντα έκδηλα συμπτώματα, η δε διάγνωσή της στηρίζεται αποκλειστικά στα κλινικά συμπτώματα του ασθενούς και στα αποτελέσματα ηλεκτροκαρδιογραφήματος και βιοχημικών εργαστηριακών εξετάσεων, (β) ότι ο καθ' ου, με βάση τα μέσα που διέθετε κατά τον κρίσιμο χρόνο στο Κ.Υ. όπου υπηρετούσε, προέβη στις ενδεδειγμένες ενέργειες για τη διάγνωση τυχόν εμφράγματος ως πιθανής αιτίας του πόνου που αισθανόταν ο μετέπειτα θανών (λεπτομερής κλινική εξέταση κατά την πρώτη επίσκεψη του ασθενούς για μία περίπου ώρα, η οποία κατά κοινή πείρα θεωρείται επαρκής, διενέργεια ηλεκτροκαρδιογραφήματος, λήψη αρτηριακής πίεσης), (γ) ότι, ενόψει και

της διαπιστωθείσας κατά την κλινική εξέταση του ασθενούς ατυπίας των συμπτωμάτων (ο πόνος αναπαράγεται με τις κινήσεις του χεριού του), ορθά και σύμφωνα με τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης εκτιμήθηκαν από τον καθ' ου τα αποτελέσματα των εξετάσεων και μετρήσεων που διενήργησε ο καθ' ου, παρά την αντιφατικότητα τους (αρνητικό ηλεκτροκαρδιογράφημα και υψηλή αρτηριακή πίεση, η οποία πάντως ειδικά για τον αποβιώσαντα δεν μπορούσε να εκτιμηθεί ως δηλωτική συμπτώματος οφειλόμενου σε έμφραγμα, ενόψει της χρόνιας γενικής υπέρτασής του, την οποία είχε αναφέρει στον καθ' ου κατά τη διάρκεια της εξέτασής του), (δ) ότι ο θανών δεν ανέφερε στον καθ' ου το επιβαρυνμένο καρδιολογικό ιστορικό του και ειδικότερα ότι το μεν είχε υποβληθεί στις 13.4.2005 σε δοκιμασία κοπώσεως, η οποία βρέθηκε θετική, το δε εμφάνιζε από παλαιότερους εργαστηριακούς ελέγχους υψηλή τιμή χοληστερόλης (LDL 170 Mg) και (ε) ότι ο καθ' ου, μολονότι είχε φιλική σχέση με τον θανόντα, δεν ήταν ο θεράπων γιατρός του και ως εκ τούτου δεν γνώριζε την ανωτέρω καρδιολογική του κατάσταση, ενώ αντιθέτως γνώριζε μόνο για το αυχενικό σύνδρομο, από το οποίο ο θανών έπασχε, λόγω των συχνών επισκέψεων του τελευταίου στο Κ.Υ. και τη θεραπεία που κατά καιρούς λάμβανε για την εν λόγω αίτια, ο τρόπος με τον οποίο ενήργησε ο καθ' ου ήταν σύμφωνος με τα ιατρικά του καθήκοντα, όπως προβλέπονται στο ν. 1565/1939, και δεν απέστη, υπό τις προαναφερόμενες συνθήκες και περιστάσεις, από τους γενικώς παραδεδεγμένους κανόνες της ιατρικής επιστήμης που όφειλε να τηρεί, ούτε απέκλινε ασυνήθιστα από τη συμπεριφορά του μέσου επιμελούς ιατρού του κύκλου του, δηλαδή ιατρού μη εξειδικευμένου στις καρδιολογικές νόσους αλλά γενικού ιατρού πρωτοβάθμιας φροντίδας.

8. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, προτείνεται η απόρριψη της υπό κρίση αίτησης καταλογισμού ελλείπει βαριάς αμέλειας του καθ' ου ιατρού κατά την ενάσκηση των καθηκόντων του.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την κρινόμενη αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας για καταλογισμό του

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 31 Ιανουαρίου 2022.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ**

**Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΑΚΑΝΙΚΑΣ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου,
στις 22 Μαρτίου 2022.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**